

SODBA BEDI PROTI SLOVENIJI

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

**ZADEVA BEDI
PROTI REPUBLIKI SLOVENIJI**

(Pritožba št.24901/02)

SODBA

STRASBOURG

13. april, 2006

Ta sodba bo postala pravnomočna pod pogoji, navedenimi v členu 44 § 2 Konvencije. Možna je uredniška revizija.

V zadevi Bedi proti Sloveniji,

je Evropsko sodišče za človekove pravice (Tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

G. J. HEDIGAN, Predsednik

G. B.M. ZUPANČIČ,

Ga. M. TSATSA-NIKOLOVSKA,

G. V. ZAGREBELSKY

G. E. MYJER,

G. DAVID THOR BJÖRGVINSSON,

Ga. I. ZIEMELE, *sodniki,*

in G. V.BERGER, *kot sodni tajnik Sekcije*

na zasedanju za zaprtimi vrati 23. marca 2006 ,

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva izvira iz pritožbe (št. 24901/02) zoper Republiko Slovenijo, ki jo je slovenska državljanka, ga. Marija Bedi (»pritožnica«), vložila na Sodišču v skladu s členom 34 Konvencije za zaščito človekovih pravic in temeljnih svoboščin (»Konvencija«) 17. junija 2002.

2. Pritožnico je zastopala odvetniška pisarna Verstovšek. Slovensko vlado (»Vlada«) je zastopal njen zastopnik, g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnica v skladu s členom 6 § 1 Konvencije zatrjuje, da je bilo trajanje postopka pred domačim sodiščem, v katerem je bil udeležena kot stranka, predolgo. Po vsebini se je prav tako pritožila zaradi pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva v zvezi s predolgim trajanjem postopka (Člen 13 Konvencije).

4. Dne 7. septembra 2004 je Sodišče sklenilo, da bo Vladi posredovalo pritožbo glede dolžine postopka in pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva s tem v zvezi. V skladu s členom 29 § 3 Konvencije je hkrati sklenilo, da je pritožba dopustna in utemeljena.

DEJSTVA

5. Pritožnica je bila rojena leta 1959 in živi v Velenju.

6. Dne 8. septembra 1994 se je pritožnica poškodovala v nesreči pri delu. Njen delodajalec je bil zavarovan pri zavarovalnici ZT.

7. Dne 12. februarja 1996 je pritožnica sprožila pravdni postopek pred Okrožnim sodiščem v Celju zoper zavarovalnico ZT in zahtevala odškodnino v višini 2.411.312 tolarjev (približno 10.050 evrov) za poškodbe, ki jih je utrpela.

Med 29. avgustom 1996 in 2. aprilom 2001 je pritožnica vložila trinajst pripravljanih spisov.

Dne 1. aprila 1998 je vložila zahtevek za določitev naroka za obravnavo.

Od sedmih obravnav, opravljenih med 18. septembrom 1998 in 27. februarjem 2002, ni bila nobena preložena na zahtevo pritožnice.

Med postopkom je sodišče določilo tri sodne izvedence medicinske stroke in zahtevalo dodatna izvedenska mnenja od imenovanih sodnih izvedencev.

Na zadnji obravnavi je sodišče sklenilo, da bo izdalo pisno sodbo. Sodba, ki je delno ugodila pritožničinem zahtevku, ji je bila vročena 6. maja 2002.

8. Dne 20. maja 2002 se je pritožnica pritožila na Višje sodišče v Celju.

Dne 15. oktobra 2003 je sodišče delno ugodilo pritožničinem zahtevku in povečalo zahtevano odškodnino.

Sodba je bila 17. decembra 2003 vročena pritožnici.

9. Dne 16. januarja 2004 je pritožnica vložila pritožbo po pravnih vprašanjih na Vrhovno sodišče.

Dne 9. junija 2005 je sodišče zavrnilo pritožničino pritožbo.

Sodba je bila 5. julija 2005 vročena pritožnici.

10. Dne 20. julija 2005 je pritožnica vložila ustavno pritožbo.

Postopek še traja.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV ČLENOV 6 § 1 IN 13 KONVENCIJE

11. Pritožnica se je pritožila zaradi predolgega trajanja postopka. Sklicevala se je na Člen 6 § 1 Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih..... v razumnem roku odloča sodišče.«

12. Pritožnica se je po vsebini tudi pritožila, da so bila notranja pravna sredstva, ki so na voljo za predolge pravne postopke v Sloveniji, neučinkovita. Člen 13 Konvencije se glasi:

« Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

13. Vlada se je sklicevala, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

14. Pritožnica je izpodbijala to navedbo in izjavila, da dosegljiva pravna sredstva niso bila učinkovita.

15. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevama *Belinger* in *Lukenda* (*Belinger proti Sloveniji*, št. 42320/98, 2. oktober 2001, in *Lukenda proti Sloveniji*, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanosti domačih pravnih sredstev, ker je ugotovilo, da pravna sredstva, ki so bila na voljo pritožniku, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi *Lukenda*, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

16. V zvezi z obravnavano zadevo Sodišče ugotavlja, da Vlada ni posredovala nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

17. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu člena 35 § 3 Konvencije. Prav tako tudi ni nedopustna iz katerihkoli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B) Utemeljenost zadeve

1. Člen 6 § 1

18. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 12. februarja 1996, ko je pritožnica vložila tožbo na Okrožnem sodišču v Celju, in se še ni končalo. Upoštevano obdobje je torej trajalo več kot deset let in en mesec na štirih stopnjah sojenja.

19. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika v

sporu (gl. med številnimi drugimi viri, *Frydlender proti Franciji*, [GC], št. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

20. Po preučitvi vsega predloženega gradiva in v skladu s sodno prakso Sodišče ocenjuje, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in zato ne izpolnjuje zahteve po »razumnem roku«.

Zaradi tega je prišlo do kršitve člena 6 § 1.

2. Člen 13

21. Sodišče ponovno poudarja, da člen 13 zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatrjevano kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz člena 6 § 1 (glej *Kudla proti Poljski*, [GC], št. 30210/96, § 156, ECHR 2000-XI). Ob tem poudarja, da so bili ugovori in trditve, ki jih je navedla Vlada, že zavrnjeni v prejšnjih zadevah (glej *Lukenda*, naveden zgoraj), zato ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi sprejelo drugačno odločitev.

22. Zato Sodišče meni, da gre v obravnavani zadevi za kršitev člena 13 zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti odločbo, ki bi potrdila njegovo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa člen 6 § 1.

II. UPORABA ČLENA 41 KONVENCIJE

23. Člen 41 Konvencije določa:

» Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje«.

A. Škoda

24. Pritožnica je zahtevala 15.000 evrov (EUR) za nepremoženjsko škodo.

25. Vlada je odškodninskemu zahtevku oporekala.

26. Sodišče meni, da je pritožnica gotovo utrpela nepremoženjsko škodo. Na pravični podlagi ji sodišče po tej postavki prisoja 2.400 EUR.

B. Stroški in izdatki

27. Pritožnica je zahtevala tudi približno 1.360 EUR za stroške in izdatke postopka pred Sodiščem.

28. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

29. Glede na sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov in izdatkov le, če dokaže, da so dejansko in nujno nastali in so bili razumni glede na celoten zahtevek. Sodišče ugotavlja, da so pritožničini odvetniki, ki so zastopali pritožnika tudi v zadevi *Lukenda* (glej zgoraj), vložili skoraj 400 pritožb, ki so razen drugačnih dejstev v bistvu enake kot obravnavana pritožba. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in gornjih merilih ocenjuje, da je pritožnici razumno prisoditi znesek 1.000 EUR za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

30. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske Centralne Banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaš*a, da je pritožba dopustna;

2. *razsoja*, da je prišlo do kršitve člena 6 § 1 Konvencije;

3. *razsoja*, da je prišlo do kršitve člena 13 Konvencije;

4. *razsoja*,

(a) da mora tožena država pritožnici v roku treh mesecev od dne, ko postane sodba v skladu s členom 44 § 2 Konvencije pravnomočna, plačati 2.400 EUR (dva tisoč štiristo evrov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč evrov) za stroške in izdatke, skupaj z vsemi morebitnimi pripadajočimi dajatvami;

(b) da se na navedene zneske od dneva, ko poteče rok navedenih treh mesecev, do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji posojilne obrestne mere Evropske Centralne Banke za vse zamujeno obdobje, z dodanimi tremi odstotnimi točkami;

5. *zavrne* v preostalem delu pritožnikov zahtevke po pravičnem zadoščenju.

Napisano v angleškem jeziku ter posredovano v pisni obliki 13. aprila 2006, v skladu s členom 77 §§ 2 in 3 Pravil Sodišča.

Vincent BERGER
Sodni tajnik

John HEDIGAN
Predsednik